

UDKAST

til

Forslag

til

Bekendtgørelse om jernbanerelaterede servicefaciliteter og tjenesteydelser¹

Indledning

I medfør af § 5, stk. 7, §6, stk. 2, § 102, stk. 1, § 103, stk. 7, § 113, stk. 4 og § 117, stk. 1 i lov nr. 686 af 27. maj 2015 fastsættes:

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse for jernbanerelaterede servicefaciliteter og tjenesteydelser som nævnt under bilag II, punkt 2, litra b-i i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde (*direktivet*), samt på de ydelser, der leveres i disse jf. også denne bekendtgørelses bilag 1.

Stk. 2. Stationer og dertilhørende bygninger og faciliteter er undtaget fra denne bekendtgørelse og reguleres i bekendtgørelse om modtagepligt på stationer².

Stk. 3. Privatejet jernbaneinfrastruktur, der udelukkende er anlagt til brug for infrastrukturejeren til dennes egne godsoperationer er undtaget fra denne bekendtgørelse.

Stk. 4. Jernbanenævnet kan træffe afgørelse om, hvorvidt der er tale om en jernbanerelateret servicefacilitet som nævnt i stk. 1, herunder hvorvidt arealer med tilhørende bygninger, faciliteter og ydelser, hører med til servicefaciliteten.

¹ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde, EU-Tidende 2012, nr. L 343, side 32, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/2370/EU af 14. december 2016, EU-Tidende 2016, nr. L 352, side 1.

² Bekendtgørelse 2015-12-01 nr. 1380 om modtagepligt på stationer

Modtagepligt

§ 2. Forvalteren af en jernbanerelateret servicefacilitet stiller mod betaling på lige og ikke-diskriminerende vilkår, servicefaciliteten med tilhørende ydelser til rådighed, efter reglerne i denne bekendtgørelse samt gennemførelsesforordningen om servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser³.

Stk. 2. Retten til at anvende jernbanerelaterede servicefaciliteter med tilhørende ydelser gælder for enhver jernbanevirksomhed, der opfylder de til enhver tid gældende regler for at drive jernbanevirksomhed samt andre ansøgere end jernbanevirksomheder, som opfylder kravene i gennemførelsesforordningen om krav til ansøgere om jernbaneinfrastrukturkapacitet⁴.

Stk. 3. Enhver ansøger efter § 2, stk. 2, er berettiget til sporadgang og adgang til at benytte jernbanerelaterede servicefaciliteter efter ansøgning herom efter de til enhver tid gældende regler.

Stk. 4. Hvis forvalteren af servicefaciliteten leverer nogle af de ekstra ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 3 til direktivet, skal disse på anmodning leveres uden forskelsbehandling til alle jernbanevirksomheder, der ansøger herom.

Stk. 5. Forvalteren kan levere andre hjælpeydelser som omhandlet i bilag II, punkt 4 til direktivet, men er ikke forpligtet hertil.

Stk. 6. I forbindelse med benyttelse af servicefaciliteter, som omhandlet i direktivets bilag II, punkt 2, litra b, skal andre jernbanevirksomheder have adgang til i nødvendigt omfang at kunne håndtere togets almindelige funktioner. Dette gælder f.eks. køleanlæg og klargøring af tog og henstilling af tog i ledige perioder.

§ 3. Ansøgninger om adgang til og levering af ydelser ved servicefaciliteten skal besvares inden for en rimelig frist, som fastsættes af Jernbanenævnet. Der må kun gives afslag på sådanne ansøgninger, hvis der findes adgang til en anden servicefacilitet, der gør det muligt for jernbanevirksomheden at udføre den pågældende transport på økonomisk acceptable vilkår (*levedygtigt alternativ*). Dette forpligter ikke forvalteren af servicefaciliteten til at investere i ressourcer eller faciliteter for at imødekomme alle jernbanevirksomhedernes ansøgninger.

Stk. 2. Når en forvalter af en servicefacilitet støder på konflikter mellem forskellige ansøgninger, forsøger den så vidt muligt at imødekomme alle ansøgninger. Hvis der ikke findes noget levedygtigt alternativ, og det ikke er muligt at imødekomme alle ansøgninger om kapacitet for den relevante facilitet på grundlag af påviste behov, kan ansøgeren klage til Jernbanenævnet, som undersøger sagen og træffer foranstaltninger, når det er relevant, for at sikre, at en passende del af kapaciteten tildeles den pågældende ansøger.

Stk. 3. Forvalteren af en servicefacilitet, jf. § 10, stk. 1, skal skriftligt begrunde afslag på anmodninger efter § 2 og henvise til anvendelige alternativer ved andre faciliteter samt ledsage afslaget med en skriftlig vejledning til ansøger om, at afslaget kan påklages til Jernbanenævnet inden 4 uger efter, at afslaget er meddelt.

§ 4. Vognmænd, speditører m.v., der er samarbejdspartnere med de i § 2, stk. 2, nævnte ansøgere, der modtager ydelser fra en jernbanerelateret servicefacilitet, har adgang til denne på lige og ikke-diskriminerende vilkår.

³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/2177 af 22. november 2017 om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser.

⁴ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/10 af 6. januar 2015 om krav til ansøgere om jernbaneinfrastrukturkapacitet.

Takster og regnskab

§ 5. Taksten for levering af ydelser i servicefaciliteten må ikke overstige omkostningerne ved at levere dem, iberegnet en rimelig fortjeneste, jf. § 6.

Stk. 2. Fastsættelse og opkrævning af takster for benyttelse af jernbanerelaterede servicefaciliteter og de deri leverede tjenesteydelser skal ske således, at enhver forskelsbehandling mellem brugerne undgås.

Stk. 3. Taksterne kan også fastsættes under hensyntagen til togets sammensætning og andre særlige forhold, såfremt dette er rimeligt begrundet i hensynet til at fremme en effektiv anvendelse af jernbaneinfrastrukturen og servicefaciliteten.

Stk. 4. For at fremme en effektiv anvendelse af jernbaneinfrastrukturen og servicefaciliteten på tidspunkter, hvor denne er underudnyttet, kan der indføres rabatordninger i form af tidsbegrænsede rabatter. Rabatordningerne skal være til rådighed for alle ansøgere og skal ske på lige og ikke-diskriminerende vilkår.

Stk. 5. Hvis de i § 2, stk. 4 og 5, leverede ydelser kun tilbydes af én leverandør, må taksten for den pågældende ydelse ikke overstige omkostningen ved at levere den iberegnet en rimelig fortjeneste, jf. § 6.

§ 6. En rimelig fortjeneste svarer til en forrentning af egenkapitalen, der ligger på linje med de seneste års gennemsnitlige afkast i den pågældende sektor og under hensyntagen til den risiko, herunder for indtægterne, eller fraværet af en sådan risiko, som forvalter pådrager sig.

§ 7. Forvalteren forsyner Banedanmark med de oplysninger om takster, der skal figurere i Banedanmarks netredegørelse, eller henviser til et websted, hvor oplysningerne stilles gratis til rådighed i elektronisk format.

§ 8. Jernbanenævnet kan i forbindelse med behandlingen af klager og ved tilsyn af egen drift træffe afgørelse om tilpasning af taksterne, hvis takstniveauet ikke er fastsat i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse. Jernbanenævnet kan fastsætte vilkår om, at taksten skal holdes på det nye niveau, indtil forvalteren kan dokumentere at takstniveauet igen er fastsat i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse

Krav om udarbejdelse af særskilte regnskaber

§ 9. Forvalteren skal i overensstemmelse med gældende forretningspraksis have særskilte regnskaber, herunder særskilte balancer og driftsregnskaber mellem servicefacilitetens regnskab og eventuelle øvrige aktiviteter, uanset om disse måtte blive udøvet i samme selskab.

§ 10. Hvis en forvalter af en servicefacilitet direkte eller indirekte kontrolleres af et organ eller virksomhed, som også er aktiv(t) og har en dominerende stilling på de nationale jernbanetransportmarkeder, skal forvalteren, når denne leverer en af de i direktivet bilag II, punkt 2, litra b, c, d, g eller i, nævnte ydelser, være organiseret på en sådan måde, at de er uafhængig af det pågældende organ eller den pågældende virksomhed med hensyn til organisationen og beslutningstagningen.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte krav indebærer ikke, at der skal oprettes en særskilt juridisk enhed for servicefaciliteten, men kravet om uafhængighed kan opnås ved oprettelsen af to særskilte afdelinger inden for én og samme juridiske enhed.

§ 11. Forvaltere omfattet af § 10 skal i supplement til regnskabsføringen efter årsregnskabsloven udarbejde et internt regnskab for hver servicefacilitet samt produktkalkuler for de enkelte tjenesteydelser på servicefaciliteten.

Stk. 2. Ved produktkalkulerne skal omkostningerne fra det interne regnskab fordeles på grundlag af de enkelte omkostningsdannende ressourcetræk i forbindelse med driften af servicefaciliteten og de dertil hørende tjenesteydelser.

Stk. 3. De interne delregnskaber for servicefaciliteten og produktkalkuler skal udfærdiges efter anerkendte og ensartede teoretiske principper og metoder for indtægts- og omkostningsallokering og baseres på en dokumenteret produktøkonomimodel.

Stk. 4. Forvaltere omfattet af § 10 sikrer, at en statsautoriseret revisor for hvert regnskabsår afgiver en revisorerklæring om, hvorvidt den i § 9 angivne regnskabsmæssige adskillelse er overholdt, og om der føres finansielle midler mellem servicefacilitetsvirksomheden og eventuel anden virksomhed, eksempelvis jernbanevirksomhed. Der må ikke ske krydssubsidiering mellem den enkelte servicefacilitet og andre aktivitetsområder.

Stk. 5. Revisorerklæringen, jf. stk. 4, skal udarbejdes efter gældende revisionsmæssige standarder vedrørende erklæringsopgaver med højeste grad af sikkerhed.

Ansøgning om tildeling af jernbaneinfrastrukturkapacitet (kanaler) m.v.

§ 12. Jernbanevirksomheden ansøger Banedanmark om tildeling af kapacitet frem til servicefaciliteten i forbindelse med den almindelige kapacitetstildeling på det øvrige jernbanenet. Principperne om kapacitetstildeling i bekendtgørelse om tildeling af jernbaneinfrastrukturkapacitet (kanaler mv.) finder anvendelse i forbindelse med tildeling af kapacitet frem til servicefaciliteten.

Stk. 2. Forvalteren skal senest 14 måneder før køreplanskifte oplyse Banedanmark om, hvor mange kanaler servicefaciliteten har kapacitet til det følgende år. Banedanmark oplyser om den præcise dato for 14-måneders fristen i forbindelse med tidsplanen for den internationale proces for køreplanen.

Tilsyn

§ 13. Jernbanenævnet fører tilsyn med, at forvaltere overholder reglerne i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Forvaltere er forpligtet til at udlevere alle relevante oplysninger, herunder de dokumenter og anden form for dokumentation, som Jernbanenævnet anmoder om som led i dets tilsyn.

Stk. 3. Jernbanenævnet kan anmode om de oplysninger, der fremgår af direktivets bilag VIII.

Stk. 4. For forvaltere, der er omfattet af § 10, stk. 1, kan Jernbanenævnet herudover fx anmode om:

- 1) Oplysninger om udformningen, herunder eksempelvis detaljeringsgraden, af servicefacilitetens interne regnskaber
- 2) Oplysninger om udviklingen i afsætningen over flerårige perioder inden for hver enkelt ydelse fordelt på hver enkelt bruger

3) Supplerende redegørelser og redegørelser for de anvendte fordelingsprincipper og nøgler anvendt i forbindelse med servicefacilitetens interne regnskaber, beregninger som dokumentation for rabatordninger, m.v.

Stk. 5. Jernbanenævnet kan påbyde forvaltere at foretage ændringer af servicefacilitetsbeskrivelsen i det tilfælde disse strider mod eller er misvisende i forhold til gældende regler vedrørende servicefacilitetens drift og brugernes rettigheder vedrørende anvendelse af servicefaciliteten.

Klage

§ 14. Den, der ansøger om brug af servicefaciliteten og tilhørende ydelser, men får afslag herpå, kan inden 4 uger efter, at afslaget er meddelt, indgive skriftlig klage til Jernbanenævnet. Klager over forvalters takster kan til enhver tid indgives til Jernbanenævnet, der behandler klagen.

Stk. 2. Der kan ikke klages over Jernbanenævnets afgørelser efter denne bekendtgørelse til Transportministeriet eller anden administrativ myndighed.

Straf, m.v.

§ 15. Jernbanenævnet kan ved påbud sikre overholdelsen af reglerne i denne bekendtgørelse samt gennemførelsesforordningen om servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser. I tilfælde af overskridelse af påbudsfristen kan Jernbanenævnet udstede ugentlige administrative tvangsbøder, jf. jernbanelovens § 107, nr. 2.

Stk. 2. Varslede tvangsbøder, jf. stk. 1, forfalder til betaling, såfremt det meddelte påbud ikke ved påbudsfristens udløb er opfyldt i sin helhed. Jernbanenævnet kan træffe afgørelse om forholdsmæssig nedsættelse af tvangsbødernes størrelse i tilfælde af delvis opfyldelse af det meddelte påbud.

§ 16. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder:

- 1) artikel 4, artikel 5 og artikel 10, nr. 2 i gennemførelsesforordningen om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser, eller
- 2) §§ 2-5, §§ 8-11, og § 13, stk. 2-5, eller
- 3) undlader at efterkomme påbud efter § 15.

Stk. 2. For overtrædelse begået af selskaber m.v. (juridiske personer) kan der pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Dispensation

§ 17. Jernbanenævnet kan dispensere fra bestemmelserne i denne bekendtgørelse, forudsat at en dispensation er i overensstemmelse med gældende regler, herunder nationale regler og EU-regler.

Revision

§ 18. Senest den 1. juli 2023 vurderer Transportministeriet anvendelsen af denne bekendtgørelse og reviderer den om nødvendigt på grundlag af resultatet af vurderingen.

Ikrafttræden

§ 19. Bekendtgørelsen træder i kraft 1. juli 2021.

Stk. 2. Samtidigt med ikrafttrædelsen af denne bekendtgørelse ophæves bekendtgørelse nr. 1047 af 2. september 2015 om modtagepligt på kombiterminaler.

Stk. 3. Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på klagesager samt tilsynssager, der er påbegyndt før bekendtgørelsens ikrafttrædelse. For sådanne sager finder de hidtidige regler anvendelse.

Transportministeriet, den [...]

Benny Engelbrecht

Bilag

1. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde (omarbejdning), *BILAG II*.

BILAG II

YDELSER, DER SKAL LEVERES TIL JERNBANEVIRKSOMHEDERNE

(jf. artikel 13)

1. Minimumsadsangsydelser omfatter:

- a) behandling af ansøgninger om jernbaneinfrastrukturkapacitet
- b) ret til at benytte den kapacitet, der tildeles
- c) brug af jernbaneinfrastrukturen, herunder sporskifter og skiftestationer
- d) togkontrol, herunder signalgivning, regulering, ekspedition samt fremsendelse og tilvejebringelse af oplysninger om togbevægelser
- e) brug af elforsyningsudstyr til levering af strøm til elektrisk kørsel, hvor dette forefindes
- f) alle andre oplysninger, der er nødvendige for at iværksætte eller drive den tjeneste, hvortil der er tildelt infrastrukturkapacitet.

2. Der skal også gives adgang, herunder sporadgang, til følgende servicefaciliteter, når de findes, og til de ydelser, der leveres i disse faciliteter:

- a) passagerstationer og dertil hørende bygninger og andre faciliteter, herunder rejseinformationsvisning og passende placering af billetsalg
- b) godsterminaler
- c) rangerterræner og togformeringsfaciliteter, herunder rangeringsfaciliteter
- d) depotspor
- e) vedligeholdelsesfaciliteter, med undtagelse af omfattende vedligeholdelsesfaciliteter beregnet til højhastighedstog eller til andre typer af rullende materiel, der kræver specifikke faciliteter
- f) andre tekniske faciliteter, herunder rengørings- og vaskefaciliteter
- g) sø- og indlandshavnfaciliteter, som er knyttet til jernbaneaktiviteter
- h) hjælpefaciliteter
- i) brændstoftilfyldningsfaciliteter og levering af brændstof i disse faciliteter, idet afgifterne herfor på fakturaerne skal figurere særskilt.

3. Ekstra ydelser kan omfatte:

- a) strøm til elektrisk kørsel, idet afgifterne herfor på fakturaerne skal figurere særskilt fra afgifterne for brug af elforsyningsudstyr, uden at dette berører anvendelsen af direktiv 2009/72/EF
- b) forvarmning af passagertog
- c) særlige kontrakter om:
 - kontrol af transport af farligt gods
 - assistance til kørsel af specialtog.

4. Hjælpeydelser kan omfatte:

- a) adgang til telenet
- b) levering af supplerende oplysninger
- c) teknisk inspektion af rullende materiel
- d) billetsalg på passagerbanegårde
- e) omfattende vedligeholdelsestjenester, der leveres i vedligeholdelsesfaciliteter beregnet til højhastighedstog eller til andre typer af rullende materiel, der kræver specifikke faciliteter.

UDKAST